

* - ماجرای سقیفه ی بنی ساعده: پس از رحلت پیامبر در حالی که علی(ع) و شماری از اصحاب مشغول خاک سپاری بودند تعدادی از انصار و مهاجرین در سقیفه بنی ساعده گرد آمدند و در باره جانشینی پیامبر به گفتگو پرداختند. هر دو گروه با نادیده گرفتن وصیت پیامبر در غدیر خم مدعی بودند که خلافت و جانشینی رسول خدا حق آنان است

* - به خلافت رسیدن ابوبکر: با توجه به اینکه از گذشته میان انصار رقابت و اختلاف وجود داشت. جمعی از حاضران در سقیفه، با ابوبکر که یکی از مهاجرین کهنسال بود بیعت کردند و بدین ترتیب وی به عنوان خلیفه اول شناخته شد

* - سکوت حضرت علی درابتدای خلافت ابوبکر: گروهی از مسلمانان با یادآوری خطبه پیامبر در غدیر، خواهان بیعت با علی(ع) بودند اما علی(ع) با سکوت خود مانع بروز تفرقه و درگیری میان مسلمانان شد تا اسلام پایدار بماند

* - خلافت ابوبکر: ابوبکر حدود دو سال خلافت کرد و عمر بن خطاب را به جانشینی خود برگزید

* - خلافت عمر: عمر در دوران ده ساله حکومت خود کار فتوحات را که از اواخر دوران خلافت ابوبکر آغاز شده بود با جدیت دنبال کرد. سپاهیان اعزامی از سوی عمر، علاوه بر بخش وسیعی از ایران، کشورهای سوریه، لبنان، فلسطین و مصر را نیز فتح کرد

* - خلافت عثمان و اوضاع کشور در زمان او: عثمان خلیفه سوم توسط شورایی که عمر تعیین کرده بود به خلافت رسید. در زمان او بر خلاف دو خلیفه قبلی، زندگی تجملاتی و شیوه اشرافی رواج یافت و اطرافیان و کارگزاران خلیفه با ثروت به دست آمده از فتوحات به خوش گذرانی مشغول شدند

* - مجازات و تبعید بعضی از یاران پیامبر: عثمان جمعی از صحابه و یاران نزدیک پیامبر مانند ابوذر، عمار و مالک اشتر را به دلیل آنکه از او و اطرافیانش انتقاد می کردند، مجازات و تبعید کرد

* - عاقبت عثمان: عملکرد اطرافیان خلیفه سوم نارضایتی گروهی از مسلمانان را برانگیخت. آنان از نقاط مختلف به مدینه آمدند و اعتراض خود را نسبت به عملکرد عاملانش اعلام کردند. امام علی(ع) تلاش زیادی کرد که مخالفان را آرام کند و مانع بروز درگیری و خونریزی شود، اما سرانجام معترضان خشمگین به خانه خلیفه هجوم بردند و او را کشتند

* - تولد حضرت علی و دوران کودکی و نوجوانی او: امام علی(ع) فرزند ابوطالب در کعبه به دنیا آمد. آن حضرت دوران کودکی و نوجوانی را در خانه ی حضرت محمد(ص) و تحت تربیت وی به سر برد

* - ترک شهر مکه توسط پیامبر و رفتن به مدینه: شهادت و فداکاری علی(ع) و خوابیدن در بستر پیامبر سبب شد که پیامبر بدون هیچ آسیبی از مشرکان، مکه را به سوی مدینه ترک کند

* - در دوران سه خلیفه حضرت علی چه می کرد:

آن حضرت به تفسیر قرآن ، تربیت شاگردان و پاسخ گویی به سوالات دینی مردم می پرداخت . همچنین ایشان به عمران و آبادی و احداث نخلستان ها توجه زیادی داشت

* - به خلافت رسیدن حضرت علی (ع):

پس از گشته شدن عثمان ، مردم دریافتند که جامعه اسلامی بی سرپرست مانده است . بسیاری از مهاجرین و انصار خواهان بیعت با علی (ع) شدند ، اما آن حضرت تمایلی به پذیرش خلافت نداشت . سرانجام با اصرار زیاد مردم ، امام علی (ع) منصب خلافت را پذیرفت

* - عوامل مخالفت ریاست طلبان با حضرت علی (ع):

اصرار علی (ع) بر عمل به قرآن و سنت پیامبر و اجرای عدالت موجب مخالفت و دشمنی ریاست طلبان شد . این گروه چون اطمینان یافتند که امام به دلخواه آنان عمل نخواهد کرد به فتنه جویی پرداختند و سه جنگ جمل ، صفین و نهروان را بر آنحضرت تحمیل کردند

* جنگ جمل:

از آنجا که امام علی (ع) هیچگونه تمایلی به جنگ و خونریزی میان مسلمانان نداشت ، کوشید از طریق گفتگو و نصیحت بیعت شکنان و شورشیان را قانع کند که دست از تفرقه و آشوب بردارند اما شورشیان اقدام به جنگ کردند . امام در جنگ جمل شورشیان را شکست داد

* - جنگ صفین :

در جنگ صفین امام علی (ع) به مقابله با سپاه معاویه رفت و آنها را ظالمین نامید . پایداری یاران علی (ع) به ویژه مالک اشتر آثار شکست را بر چهره ی سپاه ستمگر آشکار ساخت . اما در آخرین لحظات ، نیرنگ عمر و عاص مانع پیروزی سپاهیان امام علی (ع) شد

* - چرا حضرت علی (ع) شهر کوفه را مرکز خلافت قرار داد:

امام در ابتدای حکومت خود ، برای دفع تهدیدات بیعت شکنان و دشمنان عدالت از مدینه رهسپار عراق شد و شهر کوفه را مرکز خلافت خود قرار داد

* - مهم ترین ویژگی ها و دستاوردهای حکومت حضرت علی (ع):

برگزیدن افراد صالح به حکومت ولایات

ساده زیستی و مقابله با اشرافی گری

مدارا با مخالفان

تأکید بر عدالت

* چرا امام حسن ناچار شد پیشنهاد صلح معاویه را بپذیرد:

زیرا بسیاری از یاران و سپاهیان آن حضرت تمایلی به نبرد نداشتند و فقط گروه اندکی آماده جهاد بودند. این در حالی بود که معاویه با وعده ی دادن پول و مقام ، بسیاری از روسای قبایل و حتی یاران نزدیک امام را فریب داده و جذب خود کرده بود

* - جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفین:

معاویه سیاستمداری فریبکار بود و با دادن پول و مقام ، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می کرد . عمروعاص یکی از این افراد بود ، او که به طمع دست یافتن به حکومت مصر به معاویه پیوسته بود ، نقش مهمی در جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفین داشت.

* - معاویه بعد از صلح چه کرد::

معاویه در شام (سوریه) به خلافت نشست . او سیاستمداری فریبکار بود و با دادن پول و مقام ، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می کرد .

* - به دستور معاویه چه کارهایی صورت گرفت:

به دستور او بر منبر و در خطبه های نماز جمعه به امام علی بدگویی می شد . یاران و پیروان آن حضرت مورد آزار و شکنجه قرار می گرفتند .

* - معاویه با توطئه ای ، **امام حسن (ع)** را به شهادت رساند . او همچنین فرزندش **یزید** را به جانشینی خود ، انتخاب و خلافت را **موروثی** کرد .

* - زمینه های قیام امام حسین(ع):

امام حسین (ع) سال ها در کنار پدرش امیرمؤمنان و برادرش امام حسن(ع) در صحنه ی جهاد و مبارزه حاضر بود . آن حضرت پس از شهادت برادر ، با سخنرانی و نامه های افشاگرانه علیه حکومت ظالمانه ی معاویه مبارزه کرد . پس از مرگ معاویه ، پسرش یزید طبق وصیت او به خلافت رسید

* - مردم کوفه پس از شنیدن خبر حرکت امام حسین(ع):

با نوشتن نامه های فراوان ایشان را به آن شهر دعوت کردند . امام نخست اعتنایی به آن نامه ها نکرد ، اما با اصرار کوفیان ، پسر عموی خود مسلم بن عقیل را روانه ی آنجا کرد . پس از ورود مسلم به کوفه ، هزاران نفر با مسلم به نمایندگی از امام حسین بیعت کردند . امام پس از دریافت نامه مسلم عازم کوفه شد

* - عبیدالله بن زیاد در شهر کوفه:

عبیدالله با ایجاد رعب و وحشت مردم را ترساند و مسلم بن عقیل را دستگیر کرد و به شهادت رساند. او سپس مردم کوفه را وادار کرد که آماده ی جنگ با امام حسین (ع) شوند

* - واقعه عاشورا:

سپاه یزید مانع رسیدن امام حسین و یارانش به کوفه شدند و کاروان آن حضرت را ناچار به توقف در سرزمین گرم و خشک کربلا (نینوا) نمودند . لشکریان یزید که تعدادشان بسیار زیاد بود ، امام حسین(ع) و یارانش را در محاصره و در روز عاشورا جنگ را آغاز کردند . امام و یارانش که مرگ در راه عقیده و ایمان را سعادت در سایه حکومت ستمگران را ننگ می دانستند شجاعانه جنگیدند و به شهادت رسیدند

www.my-dars.ir

* - امام حسین(ع) در وصیت نامه خود از هدف از قیام را چه فرمود:

هدف من اصلاح امت جدّم رسول الله ، امر به معروف و نهی از منکر و پیاده کردن سیره ی رسول الله و پدرم علی بن ابیطالب است